

UPOROVNI TERMOMETER

Uvod

Svojski upor se spreminja s temperaturo. Relativni prirastek upora R na temperaturno enoto 1°C imenujemo temperaturni količnik upora α , in je definiran s formulo

$$\alpha = \frac{1}{R} \frac{dR}{dT}.$$

Pri kovinah je pozitiven in znaša nekaj tisočink na stopinjo, pri polprevodnikih in elektrolitih pa je negativen. Pri nekaterih zlitinah je zelo majhen; odlikuje se konstantan (60% Cu, 40% Ni) s količnikom $2 \cdot 10^{-6} \text{ st}^{-1}$.

Upor iz tanke žice more v zvezi z Wheatstonovim mostom služiti kot uporovni termometer

Potrebščine

- Wheatstonov most z baterijo in galvanometrom
- merjen upor R_X v oljni kopeli z grelcem, termostatom in mešalcem
- dve žici

Naloga

1. Umeri uporovni termometer!
2. Izračunaj temperaturni količnik svojskega upora bakra!

Navodilo

Preden pričneš z meritvijo, si dobro oglej Wheatstonov most! Navodilo za uporabo in njegovo shemo imaš na spodnji strani pokrova. Premisli, kako boš najboljše meril upor! Nato merjeni upor R_X , ki ima pri normalni temperaturi približno 14Ω , zveži v Wheatstonov mostič med spojki označeni z X. Preberi temperaturo in večkrat izmeri $R_X(T)$. Kako natančno lahko s priloženim Wheatstonovim mostičkom izmerimo neznani upor? Nato vključi grelec in segrej kopel na približno 5°C , izključi grelec, da se temperatura ustali, točno preberi temperaturo in večkrat odčitaj upor. Nadaljuj tako do približno 100°C !

Meritve analiziraj grafično. Napravi diagram $R_X(T)$ ter iz strmine določi temperaturni količnik upora. Rezultat podaj v obliki

$$R_X = R_X(T = 20^\circ\text{C}) [1 + (T - 20^\circ\text{C})].$$

Z interpolacijo, ali pa rajši iz diagrama dobiš vrednosti za okrogle temperature T (10°C , 20°C , ...) in jih napiši v tabelo (T, R_X) . Prav tako nariši električno shemo Wheatstonovega mostička.